Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego

№ 268.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście miesięcznie złotych sześć.

WTOREK 23 Listopada 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi.
	6"	27 7''' 23	—3, 6	1, 47	WPn. Wschodni słaby	Pogoda	Mgła
21	2	6, 16	0, 2	2 07	Wschodni ,,	Pochmurno	,,
	10	5. 21	—0, 3	2 06	,, ,,	,,	Mgła

Nro 811 F.

Kundmachung.

Mit Beziehung auf die Kundmachung vom 27 Jänner 1847, in welcher das Schießpulver und Salniter als Gegenstände des Staatsmonopols erklärt wurden, werden nunmehr in Ansehung des Verschleißes dieser Artikel folgende Bestimmungen zur öffentlichen Kenntniß gebracht:

1) Für den Verschleiß von Pulver und Salniter im Krakauer Gebiete werden eigens hiezu befugte Verschleißer bestehen, welche das ausschließende Recht zum Absatze dieser Artikel und das nöthige Material aus dem k. k. Aerarial-Pulver- und Verschleißmagazin zu Tropau zu beziehen haben werden.

2) Als Standorte des Verschleißes werden die Stadt Krakau und Chrzanów bestimmt — in jeder derselben wird ein befugter Verschleißer für das Schießpulver und einer für den Salniter bestehen, doch kann der Verschleiß beider Artikel auch von einer Person betrieben werden.

3) Die Befugniß zum Verschleiße von Pulver oder Salniter oder von beiden zugleich kann nur jenen ertheilt werden, welche sich mit einem ämtlich bestättigten Zeugniße hinsichtlich ihrer Solidität und daß sie mit einem zur Aufbewahrung des Pulvers und Salniters geeigneten, feuersichern Lokale versehen sind, auszuweisen vermögen.

Diejenigen Handelsleute und Krämer, welche ein solches Befugniß erlangen wollen, haben ihre dießfälligen mit den vorerwähnten Zeugnißen belegten Gesuche entweder bei der k. k. Pulver und Salniter Verschleiß-Inspektion zu Tropau, oder bei dem Garnisons-Artillerie Distrikts Commando zu Olmüz einzureichen, von wo ihnen dann die ausgefertigten Befugniße zukommen gemacht werden.

4) Die Vorschriften, welche jeder lizentirte Pulver- und Salniter-Verschleißer im Allgemeinen unter eigener Verantwortung zu beobachten hat, sind in dem ihm ertheilten Befugniße vorgezeichnet. Nebstdem unterliegen dieselben auch den Bestimmungen der Zoll- und Staatsmonopols-Ordnung, dann des Strafgesetzes über Gefällsübertretungen,

Nr. 811. F.

OBWIESZCZENIE.

Odnośnie do Obwieszczenia z dnia 27 Stycznia 1847, przez które proch strzelniczy i saletra, jako przedmioty monopolu krajowego, ogłoszone zostały; następujące teraz, pod względem dystrybucyi rzeczonych artykułów, do wiadomości powszechnej podaje się przepisy:

1.) Do sprzedaży prochu i saletry na terytoryum krakowskiém, ustanowieni zostają właściwie do tego upoważnieni dystrybutorowie, którzy będą mieć wyłączne prawo sprzedawania tych artykułów, potrzebne zaś materyały, z C. K. Skarbowego Magazynu prochu i saletry w Opawie pobierać będą.

2) Miasta Kraków i Chrzanów przeznacza się za miejsca dystrybucyi; w każdém z nich, znajdować się będzie upoważniony Dystrybutor prochu, i dystrybutor saletry; jednakże dystrybucya obu razem przedmiotów, może być przez jednę i tęż samą osobę utrzymywaną.

3.) Konsens na dystrybucyą prochu albo saletry, lub też obojga przedmiotów razem, tym tylko osobom udzielony być może, które urzędownie potwierdzoném świadectwem, względnie swéj odpowiedzialności, — i że są w posiadaniu właściwego lokalu do przechowywania prochu i saletry zabezpieczonego od ognia, wylegitymować się potrafią.

Kupcy i kramarze, życzący sobie takowy konsens otrzymać, winni są podania swoje w téj mierze, wzwyż wspomnionemi świadectwy opatrzone, albo do C. K. Inspekcyi Dystrybucyi prochu i saletry w Opawie, lub też do Komendy dystrykcyjnéj artylleryi garnizonowéj w Ołomuńcu podać, zkąd wygotowane konsensa, nadesłane im zostaną.

4.) Przepisy do których każdy w ogóle upoważniony dystrybutor prochu i saletry pod własną odpowiedzialnością stosować się powinien, wyrażone są w konsensie, onymże udzielić się mającym. — Obok tego ciż dotychczasowie ulegają niemniéj przepisom tyczącym się celnego i monopolicznego Regulaminu, tu

insofern solche auf die Ausübung ihres Befugnißes Bezug haben, und stehen in dieser Hinsicht unter der Uiberwachung und Kontrolle der betreffenden k. k. Kameral-Gefällsbehörden.

5) Mittelst der ertheilten Befugniß wird jeder Handelsmann oder Krämer verpflichtet, das zum bürgerlichen Verschleiße von Zeit zu Zeit benöthigte Pulver und Salnitermateriale nirgends anders, als aus dem ihm angewiesenen k. k. Verkaufsmagazin gegen baare Bezahlung zu beziehen, und er darf dasselbe nicht theuerer an die Partheien nach ihrem Bedarf abgeben, als um die in der Befugniß, welche zu Jedermanns Einsicht im Verkaufsgewölbe angeheftet werden muß, vorgezeichneten Verkaufspreise.

6) Nach Vorschrift der Zoll- und Monopols-Ordnung muß sich jeder befugte Verschleißer mit einem Material-Fassungsbüchel versehen, welches ihm von Seite der Verschleiß-Inspektion gegen Entrichtung des entfallenden Kostenbetrags erfolgt, und in welches das jedesmal aus dem ärarischen Magazin bezogene Material dem Gewichte und der Gattung nach eingetragen, und von der Verschleiß-Inspektion bestättigt wird.

7) Außer jenem Faßungsbüchel ist jeder befugte Pulver- und Salniter-Verschleißer ein eigenes Verkaufsprotokoll zu führen gehalten, welches nachstehende 4 Rubriken:

1) Datum des Verkaufs.
2) Name der abnehmenden Parthei.
3) Gewichtsbetrag.
4) Benennung der verschiedenen Pulver- und Salniter-Gatungen nachzuweisen hat, und in welches beim Verkaufe von Pulver und Salniter die fünf Pfund übersteigenden Quantitäten nach den Bestimmungen der §§. 734 und 736 des Strafgesezes über Gefällsübertretungen unter Angabe des Tages und des Namens der Abnehmer eingetragen, die kleineren Gewichtsbeträge hingegen bloß im Ganzen am Ende jeder Woche ohne Benennung der Abnehmer vorzumerken sind.

Landleuten darf sowol Schieß- als Sprengpulver nur gegen Beibringung obrigkeitlicher Erlaubnißscheine ausgefolgt werden, welche von Fall zu Fall bei den betreffenden Distrikts Commißären anzusuchen sind.

8) Keinem Verschleißer wird weniger als 1/8 Zentner und mehr als 2 Zentner Wiener Gewicht von jeder Pulvergattung oder Salniter aus den ärarischen Magazinen auf einmal verabfolgt werden. Die Faßungen haben von Zeit zu Zeit statt zufinden, und vor jeder neuen Faßung hat sich der Trafikant über den Umstand, daß sein Vorrath an Material erschöpft sei, und einer Ergänzung bedürfe, mit dem Faßungsbüchel und dem Verkaufsprotokolle bei der k. k. Polizei Direktion auszuweisen, und darüber eine amtliche Bestätti

dzież prawa karnego względem malwerzacyi poborów, o ile takowe odnoszą się do używania nadanego im konsensu, i zostają w téj mierze pod nadzorem i kontrollą C. K. Władz skarbowych.

5.) Każdy kupiec lub kramarz na mocy udzielonego sobie konsensu, obowiązany jest, potrzebny proch i saletrę na dystrybucyą obywatelską, nie zkąd indąd, jak tylko ze wskazanego sobie C. K. Magazynu sprzedawczego, za gotową zapłatę od czasu do czasu pobierać, i nie może takowego stronom interesowanym w miarę ich potrzeby drożéj sprzedawać, jak tylko po cenach w konsensie wyrażonych, które dla przekonania się każdego z kupujących w sklepie sprzedawczym powinny być przybite.

6.) Każdy upoważniony dystrybutor, obowiązany jest, wedle przepisu celno-monopolicznego Regulaminu, opatrzyć się w książeczkę, wykaz materyału zapasowego obejmującą, która mu przez Inspekcyą Dystrybucyjną za opłatą kosztu jéj udzieloną zostanie, i do takowéj, pobrany za każdym razem z magazynu skarbowego materyał, wedle gatunku i wagi zapisanym i przez Inspekcyą Dystrybucyjną poświadczonym zostanie.

7.) Oprócz téj książeczki zapasowéj, każdy upoważniony dystrybutor prochu i saletry, obowiązany jest utrzymywać własny wywód sprzedaży, (*Verkaufsprotokoll*) który następujące cztery rubryki, — jako to:

1.) Dzień sprzedaży,
2.) Nazwisko strony kupującéj, —
3.) Ilość wagi, —
4.) Wyszczególnienie rozmajtych gatunków prochu i saletry obejmować powinien;— i do którego w razie sprzedaży, prochu i saletry, w ilości przewyższającéj wagę pięciu funtów, stósownie do przepisów §§ 734 i 736 prawa karnego o przestępstwach poborowych, z wyrażeniem daty, oraz imienia i nazwiska kupującego zapisywać powinien; drobniejsze zaś ilości wagi, tylko ogółowo, z końcem każdego tygodnia, bez wyrażenia nazwiska kupujących zaciągnąć ma. —

Sprzedaż wiejskim ludziom prochu, tylko za złożeniem przez nich pozwolenia na piśmie przez Zwierzchność udzielonego, uskutecznianą być może, — o które takowe strony interesowane, za każdym razem u Kommissarzy dystryktowych wystarać się powinny.

8.) Żadnemu Dystrybutorowi niemoże mniejsza ilość jak ⅛ centnara,—większa zaś, nad 2 cent. wagi wied. każdego gatunku prochu i saletry z magazynów skarkowych na raz być wydawaną. Zapasowania takowe, od czasu do czasu dziać się mogą, — i przed każdém nowém zapasowaniem, obowiązany jest trafikant, względnie téj okoliczności: że zapas jego materyałów został już wyczerpany, i uzupełnienia wymaga, wywieśdź się książeczką zapasową i wywodem sprzedaży, przed C. K. Dyrekcyą Policyi,

gung von der leztern einzuholen, welche derselbe bei der Abfaßung des neuen Materialvorraths der k. k. Verschleiß-Inspektion zu Tropau zu übergeben haben wird.

9) Damit beim Verführen des von den Verschleißern bezogenen Schießpulvers durch Fuhrleute oder Landboten jeder Gefahr möglichst vorgebeugt werde, ist nothwendig, daß die befugten Verschleißer oder deren Bestellte, beim Ankauf des Pulvers dasselbe erstlich in einen Sak vom festen Zwilch oder Trilich und dann in einem gutbrauchbaren Fäßchen verwahren, auch soll das Pulver nicht über die Nacht in Privat oder Gasthäusern aufbewahrt, sondern gleich nach dem Bezuge an Ort und Stelle verführt werden.

10) Zur Abgabe und Vergütung des im Krakauer Gebiete durch die k. k. Gefällsorgane im Contrabantwege betretenen und eingezogenen Pulver- und Salniter-Materials ist gleichfalls der k. k. Verschleißposten zu Troppau bestimmt.

Krakau am 15 November 1847.

Moriz Graf Deym
k. k. Hofkommissär.

i urzędowe poświadczenie w téj mierze, od pomienionéj Władzy uzyskać, i takowe przy zapasowaniu nowego przyboru materyału C. K. Inspekcyi Dystrybucyjnéj w Opawie złożyć winien.

9.) Celem zapobieżenia wszelkiemu niebezpieczeństwu z przewozu prochu przez dystrybutorów nabytego, — bądź furmanem, lub wiejską podwodą, potrzebną rzeczą jest, ażeby ukonsensowani dystrybutorowie lub ich kommissanci, zakupiwszy proch, takowy najprzód do worka z mocnego drelichu lub ćwilichu, a następnie do porządnéj, dobrze opatrzonéj baryłki pakowali; — niemniéj tenże proch niepowinien w prywatnych ani zajezdnych domach przez noc być przechowywany, lecz prosto po nabyciu onegoż, do miejsca swego przeznaczenia odwiezionym.

10.) Do zwrotu i wynagrodzenia materyału prochowego i saletrzanego, na territoryum krakowskiém, przez C. K. Władze Poborowe, na drodze kontrabandowéj znalezionego i zabranego, jest również C. K. urząd dystrybucyjny w Opawie przeznaczony.

Kraków d. 15 Listopada 1847.

Maurycy Hr. Deym.
C. K. Kommissarz Nadworny.

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa* 19 *Listopada.* —

J. O. Xiążę Namiestnik Królestwa polecił zabezpieczyć na rzecz Skarbu wszelkie fundusze następujących osób, które zbiegły za granicę, a niektóre z nich za udział w buntowniczych zamiarach w Prussach przez Rząd tamtejszy aresztowane i pod Sąd oddane zostały, jako to: 1) Teofila Krigiera, urodz. w m. Nowy-Dwór pow. Warszawskim, którego matka Małgorzata przy życiu zostaje i zamieszkuje w powyższym mieście.—2) Seweryna Elżanowskiego, urodz. w Niesułowie pow. Rawskim, syna Piotra, już nieżyjącego, właściciela dóbr Dmosin w tymże powiecie, który po ukończeniu nauk w szkołach m. Warszawy, późniéj pomagał matce w zatrudnianiach gospodarskich i w pierwszych dniach stycznia 1844 r. zbiegł za granicę. – 3) Alexandra Szyszyłowicz, urodz. w Kielcach gub. Augustowskiéj, który w r. 1843 zbiegł do Pruss, w celu uchronienia się od spisu wojskowego.—4) Michała Słomczewskiego, urodz. w m. Opatówku pow. Kaliskim. Ojciec jego Ignacy już nieżyjący zamieszkiwał w témże mieście, a matka jego Dorota z Miaskowskich Słomczewska ma teraz 4go męża Wierzbickiego propinatora we wsi Chusla Mała pow. Sieradzkim. 5) Mikołaja Tadeusza Smolińskiego; urodz. w gub. Płockiéj pow. Przasnyskim, syn Wójta gminy w dobrach Dzierzgowo, który cztery lata temu zbiegł do Pruss, tam wstąpił do wojska, a następnie wziąwszy uwolnienie zamieszkiwał w m. Toruniu.—6) Józefa Zmijewskiego, b. oficyalisty ekonom. w dobrach Bątków, gub. Płockiéj który zbiegł do Pruss w celu uniknienia poboru do wojska.—7) Jul. Trojanowskiego, urodz. w m. Strykowie, pow. Rawskim, syna Wojciecha, dawniéj Pisarza Tryb. Cyw. gub. Augustowskiéj w Łomży, a następnie Rejenta Kancellaryi Ziem. w Warszawie, który będąc najprzód Obrońcą Sądu Pokoju pow. Sejneńskiego, oddalony od tych obowiązków za spory z Podpisarzem tegoż Sądu, przemieszkiwał czas jakiś w Warszawie a następnie w r. 1843 zbiegł do Pruss.—8) Józefa Wałeckiego, syna obywatela gub. Lubelskiéj, zamieszkującego we wsi Okopy pow. Hrubieszowskim, który, kilka temu lat oddaliwszy się do Królestwa Pruskiego, miał czynny udział w buntowniczych zamiarach. 9) Winc. Chachulskiego, urodz. w Działoszycach gub. Radomskiéj, syna Jana, byłego Nadzorcy tabacznéj fabryki w Działoszycach, który zapisany do ksiąg ludności w gminie Żaby, pow. Stopnickim, w 1843 i 1844 uczęszczał na kursa Prawne w Warszawie, a niedosłuchawszy ich do końca roku szkolnego, opuścił je i przebywał po różnych miejscach aż do miesiąca lipca 1844 r., w którym zbiegł do Pruss dla uchronienia się od spisu wojskowego, miał czynny udział w ostatnich tamecznych zaburzeniah, za co aresztowany i pod Sąd oddany został. (*G. P.*)

— *Berlin* 17 *Listopada.* —

Dzisiejsze posiedzenie było ostatnie w sprawie politycznych więźniów polskich z których blisko ¼ to jest z 254 około 60, w ciągu

łownéj i jawnéj pertraktacyi sądowéj wolność odzyskało. Na końcu posiedzenia prezydujący oświadczył, iż proces w 1éj Instancyi został ukończony i że dzień ogłoszenia wyroku dopiéro oznaczony bedzie.

— *Od granic Szwajcarskich* 13 *Listopada.*—

Dziś o godz. 3 rano wojska związkowe przypusciły do miasta Freiburga szturm rownoczesnie ze wszystkich, stron i zdaje się, że obłążeni gotują się do obrony, nie masz atoli wątpliwości, iż przeważającéj sile uledz muszą.

Godną uwagi okoliczność spostrzegliśmy u wielu nowozaciężnych i ochotników przed samem wyruszeniem do wojska. Wiadomo że szwajcar lubi dotrzymać słowa każdemu a tém bardziéj swojéj narzeczonéj. W stanowczéj więc chwili to jest w wilią pożegnania się z familią, krewnym i przyjaciołmi brano śluby bez poprzednich zapowiedzi, a nawet i w obcych parafiach gdzie tylko był Ksiądz; a że w sobotę tak katoliccy jak i protestantcy Duchowni wzbraniali się błogosławić nowożeńcom, władze przeto miejscowe spowodawały ich do tego umyślnie wydanemi rozkazami.

— *Paryż* 15 *Listopada.* —

Xiężna Aumale z młodym Condé i orszakiem odpłynęła d. 9 m. b. z Tulonu do Algieru zostawiwszy znaczne summy dla ubogich.

Jeneralny dyrektor poczt margrabia Clanricarde przybył tu z Londynu i już rozpoczął układy względem przyspieszenia komunikacyi pocztowéj między Londynem a Paryżem w ten sposób że codzień dwa razy poczta będzie odchodzić i przybywać.

— *Londyn* 14 *Listopada.* —

Globe donosi że rząd zostaje z Francyą w układach celem ostatecznego załatwienia Kwestyi ważnego handlu na rzece La Plata.

Znowu się pojawiło kilka nowych bankructw; tak w Londynie jak i w innych handlowych miastach kupcy zmuszeni zbiegiem smutnych okoliczności zawieszają swe wypłaty.

Times donosi za rzecz pewną, że reprezentanci pięciu wielkich mocarstw rzeczywiście rozpoczęli, narady względem załatwienia sprawy szwajcarskiéj, jakie zaś środki do tego obiorą, są tylko same domysły.

— *Rzym* 4 *Listopada.* —

Diaro di Roma ogłasza mianowanie Kardynała Altieri prezydentem miasta Rzymu i jego obwodu, Kardynała Antonelli prezesem rady stanu a Kardynała Marqui Delegatem w Forli.

Zwiedzając przed kilku dniami okolicę Parto d'Anzo, papież oglądał starego portu budowle i kazał sobie nowy plan odbudowania ich przedłożyć. Przy téj sposobności spostrzegłszy bardzo nędzną chatkę ojciec swięty zwrócił na nią uwagę pospieszył do niéj i zastał tam dwoje ubogich starych ludzi, których pocieszył i hojnie udarował.

Ponieważ Watykan, przeznaczony na posiedzenia rady stanu, nie mieści się w centralnym punkcie miasta, papież więc z uwagi na niedostataczne jeszcze urządzenia wewnętrznych komunikacyi przeznaczył swoje karety dla przewożenia członków rady stanu.

Jego Świątobliwość nadał zamieszkałemu tu od lat 4 xięciu Lucyi Desiderato di Montholon godność xięcia rzymskiego z tytułem: Principe di Umbriano di Pracetto.

— *Florencya* 9 *Listopada.* —

Dzisiejsza *Gazella* zawiera urzędowy artykuł donoszący o niespodzianém i zbrojném zajęciu prowincyi Fivizzano przez wojska modeńskie. Że zaś to nastąpiło wsród toczących się układów i pomimo protestacyi władz toskańskich wnosić przeto można, że rząd toskańskański postąpi sobie w téj mierze tak jak tego godność władzcy i ważność przedmiotu wymaga.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 21 *do dnia* 22 *Listopada.*

Romer Felix hr., z Galicyi; -- Prendowski Henryk ob., Bzowski Józef ob., Walewski Stanisław, Geppert Władysław ob., z Polski.

Wyjechali z Krakowa.

Brzesciański Alexander ob., Jełowicki Paweł ob., do Galicyi; -- Stadnicki Juliusz, Stadnicka Marya, do Polski, -- Zaborowski Konstanty, Borkowski Stanisław hr., do Pruss.

Doniesienia prywatne.